

IMNUL AMERICAN ȘI MUZICA NEGRO-SPIRITUALĂA SECOLULUI XX

Imre Beatrix-Leila

1.1. Introducere

Alegând tema lucrării m-am oprit la muzica secolului XX și reflectând asupra crezului și pricipiilor mele muzicale, am decis să cercetez într-un domeniu de o candoare și dinamism energetic cu rădăcini culturale seculare dar în același timp și contemporane, un curent muzical care mi-a influențat personalitatea artistică și sistemul de valori.

Așadar am avut de ales între game diatonice, cromatice cât și alte forme de organizare a materialului muzical interactiv sau independent cu trăsături influențate de arta sincretică, “happenings”, minimalism, aleatorism.

Cultul imnului și noțiunea de libertate au o semnificație aparte în cursul istoriei spiritualității umane. Tânjim să avem o conștiință călăuzitoare fiind conștienți de existența unui nivel superior spiritual. Imnul poate fi instrumentul cu ajutorul căruia să ne exprimăm, să găsim puterea să fim “prezenți” și să interacționăm.

Problematika individului secolului XX este: “Să îndrăznim să iubim sau nu”?

1.2. Esența cântului spiritual

Scopul fundamental al cântării conștiente este de a realiza un act artistic și spiritual plin de înțelegeri și de profunzimi religioase. Caută să valorifice mesajul acelora care conduc în exercitarea credinței mulțimii congregale (muzicieni și clerici) având dorința de a aduce credincioșii la o apreciere a imnurilor și de a realiza valoarea minunată a cântecului bisericesc. Alături de o înțelegere sporită trebuie să existe speranța că această conștientizare să ajute credincioșii, să ofere entuziasm și inspirație preaslăvind cu toată convingerea și puritatea sufletului.

1.3. Terminologia imnului

Imnologia se definește prin a fi un termen tehnic care face referire la studiul sistematic al istoriei și utilizarea imnului, deși cele mai multe culte religioase au propriile lor cântece congregaționale. Primele descoperiri în domeniu sunt făcute în secolul XIX în Marea Britanie. Amintim patru cercetători de seamă al imnologiei britanice: James Montgomery (1771-1854), John Mason Neale (1818-1866), David Sedgwick, (1814-1879) și John Julian (1839-1913).

James Montgomery scrie prefața la “Christian Psalmist” (1825).

După cea de-a doua jumătate a secolului XIX John Mason Neale traduce în engleză “Greek and Latin hymns”.

Daniel Sedgwick devine unul dintre cei mai de seamă imnologi ai anilor de după 1850.

În 1891 John Julian publică: Dictionary of Hymnology.

În secolul XX suntem martorii unei explozii de activitate imnologică. W.H. Frere (1863-1938) scrie introducerea istorică a lucrării “Historical Edition of Hymns Ancient and Modern” (1909).

Imnologia în Statele Unite a fost influențată de standardele Marii Britanii.

1.4. Imnodie

Imnodia se ocupă cu scrierea, compunerea și cântarea imnurilor. Tradiții variate, tipuri de imnuri și stiluri de cântare imnică sunt descrise utilizând termenul imnodie, ca de exemplu:

- imnodia lutherană

- imnodia greacă
- imnodia latină
- imnodia folclorică americană
- imnodia gospel
- imnodia afro-americană
- imnodia galeză
- imnodia vedica (indiană)

Termenul “imnodie” nu trebuie confundat cu imnologie cuvânt care descrie studiul sistematic, istoric al imnului reprezentând o subdivizie a disciplinelor care compune muzicologia.

2.1. Structura imnului

Imnul are o formă literară distinctă:

- Forma strofică
- Schema rimelor
- Structura metrică
- Viziune poetică

2.1.1. Forma imnului

Structura oricărui imn se divide în două “Stanze”. Definim stanza ca o organizație intrinsecă a versurilor într-o unitate poetică complexă. Versul este o singură frază în poezie din cadrul stanzei. Exemplu:

Drop, drop slow tears,
And bathe those beauteous feet,
Which brought from heav'n
The news and Prince of Peace.

Cease not, wet eyes,
His mercies to entreat;
To cry for vengeance
Sin doth never cease.

In your deep floods
Drown all my faults and fears;
Nor let this eye
See sin, but through my tears.

-- Phinease Fletcher, 1623

2.1.2. Schema rimelor

Se referă la structura imnului cu particularitățile frazelor poetice cuprinse într-o singură strofă (stanza). Considerăm următoarea schemă a rimelor:

O for a thousand tongues to sing
my great Redeemer's praise,
the glories of my God and King,
the triumphs of his grace!

My gracious master and my God,
assist me to proclaim,
to spread through all the earth abroad
the honors of thy name.

Jesus! the name that charms our fears,
that bids our sorrows cease;
'tis music in the sinner ears;
'tis life, and health, and peace.

-- Charles Wesley, 1739

Schema este următoarea:

A B A B

A B A B

A B A B

2.1.3. Structura metrică

Ca și în muzică unitatea poetică are un ritm aparte bazat pe timpi tari (accente principale) și timpi slabi (accente secundare). Aceste unități metrice sunt asociate cu silabe din fraza poeziei și în general urmărește melosul firesc al vorbirii.

Unitatea de ansamblu formată din aceste accente se numește picior metric.

O for a **th**ousand tongues to sing
my great **Rede**emer's praise,
the **gl**ories of my God and King,
the **tr**iumphs of his grace!

Silabe / versuri: 8,6,8,6

2.1.4. Viziune poetică

Imnul folosește o concepție poetică des înfîlnită în poezia clasică. Charles Wesley (1739) demonstrează că în imn există o varietate a expresie incluzând: hiperbole, aliterația, paradoxul, personificația, etc. (vezi versurile de mai sus).

2.2. Imnul gospel

Gospelul american este unul dintre cele mai reprezentative creații având rădăcini în muzica populară, folk din 1800 câștigându-și o nouă identitate prin anii 1890 având o influență majoră în cântecul congregațional.

Primele influențe ale imnului gospel sunt:

- muzica folk și populară (camp meeting), 1800
- nota șaptea alterată pe la jumătatea anilor, 1800
- cântecele “școlii de duminică”, 1850
- muzica populară americană seculară, sec.XIX
- romantismul influențează viziunea estetică americană, sec.XIX

Remarcăm două curente în creația imnului gospel:

- conține refren, rima este pătrunzătoare, 8/16 silabe, mișcarea armonică este simplă, depinzând de acordurile treptelor principale + dominanta (I,IV,V(7)). Acordurile sunt fără răsturnare, câteodată în sextacord. Armoniile sunt statice repetative; în cadrul refrenului tenorul și basul are o parte “obligato”. Secțiunea versului strofei conține o perioadă paralelă.
- nu conține refren, valorile ritmice sunt reprezentate de pătrimi (1/4) câteodată optimi (1/8). Mișcarea armonică este complexă, se folosesc acorduri cromatice. Textul este simplu și ușor de înțeles. Este o bucurie simplă fără bagaj teologic.

În zilele noastre imnul gospel influențează multe curente, stiluri de muzică devenind foarte greu să categorisim genul. Totuși două lucruri rămân constante. Muzical vorbind întotdeauna sa adaptat după mesajul popular și nevoile acestuia. Azi gospelul utilizează amplificare audio, instrumente electronice, chitara, pianul si in special percuția.

2.3. Cântecelele gospel american

Contracurentul imnic al evanghelismului american s-a născut din mișcarea revivalistă (renascentistă) în zonele urbane nordice (New York, Boston mai târziu Chicago) a fost cântecele gospel (Statele Unite 1800-1835).

Cântecelele gospel este primul imn american care provine din următoarele rădăcini:

- cântecele școlii de duminică
- cântecele “camp meeting”
- cântecele american secular (muzica vocal instrumentală având particularitatea de poveste cântată, în parlando)
- concerte trupe-formații
- influențele romantismului american din mijlocul secolului XIX

2.4. Particularitățile cântecului gospel din secolul XIX și începutul secolului XX

Cântecelele gospel se adresează omului obișnuit caracterizându-se prin simplitate textuală și muzicală oferind plăcere și asimilare imediată de către masele largi.

După 1900 cu nașterea genului “ragtime” și alte stiluri populare (jazz, blues), muzica cântecelor gospel tinde să devină ritmică și dinamică. Textele se caracterizează prin absența elementelor de adorație și preaslăvire. Conținutul melodiilor își trage seva din experiențe personale și relatează atât tristețe, durere.

My mother's hand is on my brow,
Her gentle voice is pleading now;
Accross the years so marred with sin
What memories of love steal in!

O mother when I think of thee,
'Tis but a step to Calvary;
Thy gentle hand upon my brow
Is leading me to Jesus now.
-- Fred P. Morris, 1910

Intenția muzicii gospel este sinonimă cu evanghelismul și anume: a prezenta gospelul simplu și a îndemna oamenii să-l accepte pe Isus Hristos ca fiind Mântuitorul.

Symbolism teologic, liturgical și poetic imnodia gospel caută emoții profunde. Comunică și exprimă într-un limbaj muzical adecvat și generos mesajul cultural pentru care a fost

intenționat concepută.

După 1980 interacționează diverse influențe muzicale și culte și anume:

- Gospelul Afro-American după 1930
- Gospelul “alb” după 1930
- Gospelul sudic cu nota a șaptea alterată după tradiția “Singing School” 1930
- “Blue grass” gospel după 1940 (strămoșul bluesului).
- Gospelul din mijlocul secolului XX.
- Muzica gospel contemporan creștină 1960-1980
- Muzica gospel de “rugăciune și preaslăvire” 1980
- Gospelul sudic și “quartet music” 1960.

3.1. Imnodia gospelului american

Având rădăcinile în folclorul american al anilor 1800 gospelul a dobândit o identitate independentă către anii 1890, exercitând o influență majoră asupra muzicii congregaționale mondiale, cunoscută azi sub denumirea de “Western popular muzic” (Muzica populară din Vest).

- Gospelul “Camp meeting” ai anilor 1800
- Imnodia notei alterate ai anilor 1800
- Cântecul Școlii de Duminică, 1800
- Muzica populară americană al secolului XIX
- Estetica romantismului american, secolul XIX

După 1930 muzica gospel pornește în trei direcții distincte apărând trei curente studiate separat:

- Gospelul Afro-American
- Gospelul “alb” identificat ca fiind muzica botezului sudic care avea lideri evanghelici și revivaliști în tradiția non-penticostală al Americii anilor 1975.
- Gospelul sudic cu nota șaptea alterată conform tradiției “Singing School”.

3.2. Muzica religioasă afro-americană (negro-spirituals)

Originea muzicii religioase Afro-Americane își are rădăcinile în interacționarea complexă, socială și congregațională a muzicii de cult rurale “albe și negre” din America. Cercetările au indicat faptul că experiențele “Camp meeting” reprezentau oportunități pentru oameni de condiție socială și etnică diversă să interacționeze, să preaslăvească credința și să cânte împreună. În consecință se naște o baladă religioasă care folosește cuvinte din imnul englez interpretat în diverse dialecte și combinat cu elemente muzicale ale culturii oamenilor de culoare utilizând balade, cântece de muncă, lamentări, ajunge să devină “negro-spiritual”. Primul negro-spiritual editat se intitulează “Go down Moses”.

4.1. Imnodia gospel din secolul XX

Termenul imn-gospel este definit ca orice cântec congregațional conceput în stil muzical popular mai ales atunci când este definit clar stilul de la început. În sens general fiecare imnodie creștină este o imnodie gospel pentru că de-a lungul istoriei cântecului bisericesc congregațional creștin a fost conceput într-un stil muzical popular. Pe la sfârșitul secolului XX dictonomia dintre “popular și clasic” este puternică pentru că prezența universală a culturii americane populare îi conferă o manieră unică.

Cele mai multe genuri utilizează percuție sau chitară, instrumente și amplificare electronică.

Muzica gospel contemporană utilizează toate aceste instrumente și amplificare. Pe de altă parte imnodia tradițională se identifică cu muzica clasică alături de compozitori ca și J.S. Bach, Mendelssohn, L.v Beethoven etc.

Primele forme (la sfârșitul secolului XX) ale curentului muzicii de “preaslăvire și rugăciune” sunt:

- muzica folk și rock ai anilor 1960-1970-1980
- coruri populare cântate în biserică de grupuri de tineret
- muzica folk în tradiția liturgică
- muzica populară de tineret din anii 1970-1980

Muzica contemporană creștină ai anilor 1970-1980 devine după 1980 sinonim cu muzica gospel. Totuși este necesară înțelegerea diferenței dintre un concert gospel și gospel-congregațional.

5. Concluzie

Am dezbătut mai multe aspecte în patru capitole și am examinat câteva etape ale evoluției muzicii gospel. Știm că în muzică de-a lungul secolelor în inspirația compozitorilor reprezentanți ai preclasicismului, clasicismului, romantismului, verismului, etc. melodia populară a reprezentat o sursă pură de creație. Diversele culturi religioase au folosit melosul generos și bogat al cântului popular. Imnul gospel și negro-spirituale are o valoare istorică muzicală unică și nu în ultimul rând acest gen trece prin timp și îmbracă forme noi de expresie înflorind din nou și din nou în diverse culturi, religii, “culori” exprimând fără limită sentimente, profunzimi, gânduri religioase care și în zilele noastre formează un liant imposibil de rupt între popoare.

Bibliografie

Câteva resurse de pe internet

Singers Glen

Southern Gospel

Ruebush-Kieffer Publishing Co.

James D. Vaughan Publishing Co.

Stamps-Baxter Publishing Co.

See Best of Gospel

Gospel Music Association

Christian Music Association

Southern Gospel Music Association

Southern Gospel Music Online

Bluegrass Gospel

Gospel Music.com

Canadian Gospel Music Association

Women Hymn Writers of the 19th Century Wesleyan Holiness Movement

American Holiness Hymnody

The Great Awakening

The Second Great Awakening and Rise of Evangelicalism

Key Figures in [gospel] Church Music in the 20th Century

Gospel Timeline

Moody and Sankey Songs

Toward Singing with the Understanding

The Emergence of Gospel
20th Century Gospel Music

Resurse bibliografice

My life and the story of the Gospel hymns and of sacred songs and solos, by Ira D. Sankey (1840-1908) with an introd. by Theodore L. Cuyler. Sankey, Ira David, New York : Red label reprints, 1907. [The Divinity School Library at Vanderbilt University] BV 315 .S227

George C. Stebbins: reminiscences and gospel hymn stories, with an introduction by Charles H. Gabriel. by Stebbins, George C. Stebbins (1846-1945), New York, George H. Doran company, 1924. [The Divinity School Library at Vanderbilt University] BV325 .S7

Memoirs of Philip P. Bliss. Edited by D.W. Whittle, contributions by Rev. E.P. Goodwin, Ira D. Sankey, and Geo. F. Root. Introd. by D.L. Moody. New York, A.S. Barnes, 1877. [The Divinity School Library at Vanderbilt University] BV325 .S7

Song stories of the sawdust trail, by Homer Rodeheaver, with a foreword by the Rev. William A. Sunday. Rodeheaver, Homer A. (Homer Alvan), 1880-1955. New York, Moffat, Yard and Co., 1917. [The Divinity School Library at Vanderbilt University] BV340 .R6

Gospel singers and their songs, by F. D. Hemenway, and Chas. M. Stuart. New York, Hunt & Eaton, 1892. [The Divinity School Library at Vanderbilt University] BV340 .H4.